

Szegedi Ítéltábla
Bf.III.580/2017/22.

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Szegeden, 2018. március 9. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján a Bf.III.580/2017. számú ügyben meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott neve és társai** ellen indított büntetőügyben a **Gyulai Törvényszék** 2017. április 18. napján kihirdetett **18.B.357/2015/261.** számú ítéletét **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott terhére megállapított társtettesként elkövetett rablás büntettét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c) és g) pont,
testi sértés büntettét a Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat,
társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bf) pont,
társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bc) pont szerint **minősíti.**

II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott terhére megállapított társtettesként elkövetett rablás büntettét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c) és g) pont,
folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bf) pont,
társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bc) pont szerint **minősíti.**

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott terhére megállapított társtettesként elkövetett rablás büntettét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c) és g) pont,
folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bf) pont,
társtettesként elkövetett lopás vétségét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, bb), bc) pont szerint **minősíti.**

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott terhére megállapított felbujtóként elkövetett rablás büntettét (1978. évi IV. törvény 321. § (1) bekezdés 1. fordulat) felbujtóként elkövetett lopás büntette kísérleteként (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont) **minősíti.**

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát **11 (tizenegy) évre**, a közügyekről eltiltás tartamát **9 (kilenc) évre**,
II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottal és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottal szemben a szabadságvesztés büntetés tartamát **egyezően 8 (nyolc) év 6 (hat) hónapra**, a közügyektől eltiltás

tartamát egyezően **8 (nyolc) évre**,

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés tartamát **1 (egy) év 10 (tíz) hónapra enyhíti**, a közügyektől eltiltás kiszabását **mellőzi**.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását **3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti**.

IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés büntetés végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

Megállapítja, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült, államot terhelő bűnügyi költség összege 1.414.513.- (egymillió-négyszáztizennégyezer-ötszáztizenhárom) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet tábla a szabadságvesztésbe beszámítja

I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott vonatkozásában a vádlott által 2017. április 19. napjától 2018. március 9. napjáig,

II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott vonatkozásában a vádlott által 2018. január 3. napjától 2018. március 9. napjáig,

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott vonatkozásában a vádlott által 2017. április 19. napjától 2018. március 9. napjáig előzetes fogvatartásban töltött további időt.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárás során felmerült 54.725.- (ötvennégyezer-hétszázhuszonöt) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a 2013. április 23. napjától 2013. április 25. napjáig őrizetben volt, majd 2013. április 25. napjától 2017. április 18. napjáig előzetes letartóztatásban lévő I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c), d) és g) pont], testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 2. fordulat], társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bf) pont], társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bc), bf) pont] és közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért I.rendű vádlott neve I. rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 14 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani, továbbá megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap.

A 2013. április 23. napjától 2013. április 25. napjáig őrizetben volt, majd 2013. április 25. napjától 2015. június 18. napjáig, valamint 2016. február 3. napjától 2016. február 17. napjáig előzetes letartóztatásban lévő II.rendű vádlott neve II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c), d), g)

pont], folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bf) pont] és társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bc), bf) pont]. Ezért a II. rendű vádlottat - halmazati büntetésül 11 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének a kitöltését követő nap.

A 2013. április 23. napjától 2013. április 25. napjáig őrizetben, majd 2013. április 25. napjától 2014. április 24. napjáig, valamint 2016. január 7. napjától 2017. április 18. napjáig előzetes letartóztatásban lévő III. rendű vádlott neve III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c), d), g) pont], folytatólagosan, társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bf) pont] és társtettesként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba), bb), bc), bf) pont]. Ezért a III. rendű vádlottat - halmazati büntetésül - 11 év szabadságvesztésre 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést fegyházban rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

Az elsőfokú bíróság az I., II. és III. rendű vádlottak vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt.

IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett rablás büntetében [1978. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdés 1. fordulat], melyre figyelemmel 3 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. Megállapította, hogy a feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha a IV. rendű vádlott a börtönben végrehajtható büntetése legalább háromnegyed részét kitöltötte.

A fentiekben túlmenően az elsőfokú bíróság rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, elbírált a bejelentett polgári jogi igényeket, továbbá rendelkezett a felmerült bűnügyi költségről is többek között akként, hogy 1.369.513.- forint bűnügyi költséget az állam terhén hagyott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott részben eltérő tényállás megállapítása, részben a büntetés enyhítése céljából. Fellebbezését írásban is indokolta, melyben fellebbezését módosítva, elsősorban az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a megismételt eljárásból a Gyulai Törvényszék kizárását, másodsorban a terhére megállapított rablási cselekmény enyhébb törvényi minősítését és ezáltal a büntetés enyhítését indítványozta. Fellebbezésének indokolásában előadta, hogy ő és vádlott társai a rablást nem tervezték el előre, a II. és III. rendű vádlott nem is ment volna ebbe bele, ha tudják, hogy a sértett otthon tartózkodik. A bűncselekmény elkövetését megelőző hetekben már nem is látott mozgást a háznál, ezért sem feltételezték, hogy a sértett otthon lehet. Állította, hogy a III. rendű vádlott az egy darab 1.000.- forintost akkor tulajdonította el a konyhaasztalról, amikor a sértett még nem jött ki a szobából, valamint tagadta a sértett bántalmazását. Előadta, hogy amikor megkérdezte a sértettől, hogy hol tartja a pénzét, akkor odament hozzá és ekkor látta a bal arcfelén a horzsolást. Mindeközben leverte a virágokat, és egy szék fel is borult, a vádlott társai ezen hangokat hallották, de ezek nem bántalmazásból származtak. Sérelmezte, hogy nem került meghallgatásra a tanú által említett mentős, akinek az előadása szerint, a sértett sérülései "2 órán belüliek" voltak. Ugyancsak sérelmezte azt, hogy nem került sor az általa viselt szövetkesztyű DNS vizsgálatára, amely álláspontja szerint egyértelműen bizonyította volna azt, hogy a sértettet nem bántalmazta. Ezen elmulasztott bizonyítási cselekmények elvégzésére - az első fokú eljáráshoz hasonlóan - ismételt

indítványt tett. Ugyancsak indítványozta orvosszakértő ismételt kirendelését, valamint tanú2 meghallgatását.

Az I. rendű vádlott védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében, a szakértőknek nem a másodfokú bíróság által korábban leírtaknak megfelelő meghallgatása, és a kirendelt védő személyének az aggálya miatt, másodsorban eltérő minősítés és a büntetés enyhítése céljából terjesztette elő fellebbezését.

II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott és védője egyezően eltérő tényállás megállapítása és a büntetés enyhítése érdekében terjesztettek elő fellebbezést. A védő a nyilvános ülésen korábbi fellebbezését módosítva tartotta fenn, álláspontja szerint a II. rendű vádlott terhére megállapított társtettesként elkövetett rablás büntette kifosztás büntettként minősül. Erre figyelemmel továbbra is fenntartotta a büntetés enyhítése iránti indítványát, valamint indítványozta a fegyház fokozat helyett börtönben elrendelni a szabadságvesztés végrehajtását.

III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott eltérő tényállás megállapítása és a büntetés enyhítése céljából, védője elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan eltérő tényállás és eltérő minősítés megállapítása, valamint a büntetés enyhítése, továbbá a III. rendű vádlott bűnügyi költség megfizetésére kötelezés alóli mentesítése, míg IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott felmentés végett, védője pedig elsődlegesen felmentés, másodlagosan eltérő minősítés és a büntetés enyhítése céljából terjesztették elő fellebbezéseiket.

A IV. rendű vádlott védője fellebbezését ugyancsak írásban indokolta, melyben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a IV. rendű vádlott vonatkozásában megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával, továbbá, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, valamint indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget. Kifejtette, hogy a IV. rendű vádlott vonatkozásában korábban tett ügyészi indítványok és bírói megállapítások következetlenek voltak a tekintetben, hogy a IV. rendű vádlott terhére rablás vagy lopás állapítható-e meg, holott az ügyben mindvégig ugyanazon bizonyítékok álltak rendelkezésre. Előadta, hogy a felbujtóként elkövetett rablás büntette vonatkozásában hiányzik a törvényes vád, de az sem bizonyítható, hogy a IV. rendű vádlott javasolta volna bűncselekmény elkövetését sértett terhére. Kifejtette továbbá, hogy egyáltalán nem volt szükségszerű az, hogy a sértett a bűncselekmény elkövetésének idején otthon tartózkodjon, illetőleg amennyiben otthon is van, úgy - figyelemmel arra, hogy a látása és hallása is nagyon rossz volt - egyáltalán észrevegye a vádlottakat, melyre figyelemmel a bűncselekmény gyakorlatilag besurranásos módszerrel is elkövethető lett volna. Hivatkozott arra, hogy semmiképpen sem állapítható meg az, miszerint a IV. rendű vádlott arra hívta volna fel az I. rendű vádlottat, hogy személy elleni erőszakkal vagy élet-, testi épség elleni fenyegetéssel vegyék el a sértett vagyontárgyait, e körben pedig hivatkozott a Kúria BH.2016.237 számú eseti döntésére is. Kifejtette továbbá azt is, hogy nem állapítható meg minden kétséget kizáróan az, hogy a IV. rendű vádlott 500.000.- forintot meghaladó összegről adott volna információt az I. rendű vádlottnak. Összességében elsődlegesen a IV. rendű vádlott felmentésére, másodlagosan a terhére megállapított bűncselekménynek a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétsége kísérleteként történő minősítésére, és a büntetés jelentős enyhítésére tett indítványt.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség képviselője Bf.159/2014/43-III. számú átiratában az ítéleti tényállás több ponton történő kiegészítése és helyesbítése, illetőleg a bűnösségi körülmények helyesbítése, kiegészítése mellett indítványozta, hogy az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét

változtassa meg, az I., II. és III. rendű vádlottak társtettesként elkövetett rablás büntetteként értékelt cselekményét a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulat, (3) bekezdés c) és g) pontja szerint, társtettesként - a II. és III. rendű vádlottak esetében - folytatólagosan elkövetett lopás vétségeként értékelt cselekményét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bf) pontja szerint, társtettesként elkövetett lopás vétségeként értékelt cselekményét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) és bc) pontja szerint, az I. rendű vádlott testi sértés büntetteként értékelt cselekményét a Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés 1. fordulata szerint minősítse, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét valamennyi vádlott vonatkozásában hagyja helyben.

A fentiekben túlmenően észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság a vádirattal egyezően a történeti tényállás részeként rögzítette, ugyanakkor nem minősítette az I., II. és III. rendű vádlottak azon cselekményét, hogy 2013. február 27. napján 22 óra körüli időpontban a hátsó drótkerítésen át bemásztak a sértett házának hátsó udvarára, majd miután a bejáratú ajtót nem sikerült kifizéíteniük, az I. rendű vádlott a ház egyik ablakát fedő fóliát késsel kivágta, az ablaküveget a helyéről kiemelte, a nyíláson keresztül bemászott a folyosóra, és a bejáratú ajtót belülről társainak kinyitotta. Ezt követően a folyosóról a konyhába nyíló, zárt állapotú ajtót a III. rendű vádlott laposvassal befeszítette, majd mindhárman bementek a konyhába és ott kutatni kezdtek értékek után. A főügyészség álláspontja szerint az I., II. és III. rendű vádlottak ezen cselekménye a Btk. 221. §-a szerinti magánlaksértés büntetést valósítja meg, mellyel kapcsolatosan a BH1996. 291 számú eseti döntés értelmében a következetes bírói gyakorlat szerint a rablást és a magánlaksértést bűnhalmazatban kell megállapítani, ha az elkövető rablási szándékkal, erőszakkal vagy fenyegetéssel hatol be más lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre. Észrevételezte, hogy a magánlaksértés büntette megállapításának ugyanakkor eljárásjogi feltétele a magánindítvány előterjesztése az arra jogosult részéről. Tekintettel arra azonban, hogy sértett a büntetőeljárás során a halála bekövetkezéséig nem volt olyan állapotban, hogy ilyen tartalmú nyilatkozatot tehessen, a hozzátartozók pedig azt nem tették meg, ezen sértetti hozzátartozói nyilatkozatok a másodfokú eljárásban lennének beszerezhetőek. Azonban a főügyészség megítélése szerint a magánlaksértésnek a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége, erre figyelemmel bizonyítás felvételét és tárgyalás tartását nem látta szükségesnek, ezért e tekintetben indítványozta, hogy az ítéletábra az I., II. és III. rendű vádlottakkal szemben a társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatti eljárást szüntesse meg.

Kizárólag a büntetések enyhítése érdekében bejelentett fellebbezések alaposak, a főügyészi átiratban foglaltak túlnyomó részt helytállóak.

Az ítéletábra a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során a hatályon kívül helyező végzésben előírt szempontokat és iránymutatásokat betartotta. Észlelte az elsőfokú bíróság azt, hogy a 2016. június 29. napján tartott tárgyaláson az I. rendű vádlott kirendelt védője xx ügyvéd helyett xy ügyvéd járt el védőként 8 óra 40 perc és 10 óra 22 perc közötti időben, majd a 2016. december 12. napján tartott tárgyaláson 11 óra és 12 óra 20 perc között, illetőleg a 2017. február 15. napján tartott tárgyaláson 9 óra 20 perc és 11 óra 20 perc között a III. rendű vádlott kirendelt védője, xz ügyvéd helyett ugyancsak xy ügyvéd járt el. E tekintetben a törvényszék helytálló következtetést vont le arra nézve, hogy xy ügyvéd nem járhatott volna el egyszerre törvényesen az I. és a III. rendű vádlott védelmében is, tekintettel arra, hogy ezen két vádlott vonatkozásában érdekellentét állt fenn, hiszen I. rendű vádlott nyilatkozata szerint a sértett bántalmazását követően a III. rendű vádlott akként vett részt az értékek után való kutatásban, hogy erről tudomása volt, valamint nyilatkozott arra is, hogy a bűncselekmény elkövetését követően a III. rendű vádlott azt mondta neki, hogy néhányszor

"rárúgott" a sértettre. Ezzel szemben a III. rendű vádlott az eljárás során mind a kutatást, mind a sértett bántalmazását tagadta. Mindezekre figyelemmel a törvényszék helyesen járt el, amikor azon eljárási cselekményeket, amelyeket a III. rendű vádlott védőjének távollétében és xy ügyvéd jelenlétében vett fel, felolvasás útján megismételte, majd a védő részére kérdésfeltevési és észrevételezési jogot biztosított, ekként ugyanis nem csorbult a védekezéshez való jog.

Az ítéletábra megállapította továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a szakértők kirendelése tárgyában is a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásainak megfelelően járt el. A sértett halála okának és körülményeinek vizsgálatára két új szakértőt rendelt ki, a szakértői véleményt a tárgyaláson ismertette, és az alapeljárásban, valamint a megismételt eljárásban eljáró négy szakértőt együttesen is meghallgatta 2016. december 12. és december 15. napjaira kitűzött tárgyalásokon. Ezt követően a szakértők szakvéleményüket kiegészítették, melyet a törvényszék a 2017. február 8. napján tartott tárgyaláson három szakértő jelenlétében ismertetett. Dr. szakértő 1 ezen tárgyaláson nem vett részt, azonban a tárgyalási jegyzőkönyvet a törvényszék nyilatkozattétel végett megküldte a részére, a szakértő pedig a másik három szakértő tárgyalási nyilatkozataival egyetértett, valamint további kiegészítő szakértői véleményt is készített. A kiegészítést ellenjegyezte dr. szakértő 2 is, ekként nyilvánvaló, hogy tartalmával ő is egyetértett. Mindezekre figyelemmel az ítéletábra nem látta megállapíthatónak azt, hogy a szakértői vélemények beszerzésére, illetőleg azoknak a bizonyítási eljárás során történő felhasználására törvénytörő módon került volna sor.

Eljárási szabályt sértett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor az I. rendű vádlott 2013. április 23. napján fogantatosított gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyvet bizonyítékként vette figyelembe. E körben megállapítható volt, hogy az I. rendű vádlott őrizetbe vételére 2013. április 23. napján 5 óra 47 perckor került sor. A nyomozó hatóság az őrizetbe vételre figyelemmel részére védőt rendelt ki ugyanezen a napon, majd a védőt tájékoztatta 6 óra 10 perckor arról, hogy a gyanúsított kihallgatására 6 óra 30 perckor kerül sor. A védő az értesítést tudomásul vette, azonban közölte, hogy a kihallgatáson nem tud részt venni. Ennek megfelelően a gyanúsított kihallgatás mindvégig a védő részvétele nélkül zajlott.

A 8/2013. (III.1.) AB határozat megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. Cikk (3) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. tv. 48. § (1) bekezdésének alkalmazásakor a terhelt érdekében kirendelt védőt a terhelti kihallgatás helyéről és időpontjából igazolható módon, olyan időben értesítsék, hogy a kirendelt védőnek lehetősége legyen az eljárási törvényben foglalt jogait gyakorolni és a terhelti kihallgatáson részt venni. Ilyen értesítés elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítékként nem értékelhető.

Kétségtelen, hogy jelen ügyben a védő kirendelése megtörtént, és a gyanúsított kihallgatás időpontjáról őt értesítették. Azt az idézett alkotmánybírósági határozat is kifejti, hogy a büntetőeljárásban a bírósági tárgyaláshoz képest eltérő szerepet játszó nyomozás során a védői jelenlét az egyes eljárási cselekményeknél még a védelem kötelező eseteiben is csak lehetőségként szabályozott. Ennek megfelelően önmagában a védő megjelenésének hiánya nem akadályozza a megalapozott gyanú közlését, a terhelt első és folytatódó kihallgatásainak fogantatosításait. A védő jelenlét kötelező előírása és a bírósági tárgyaláshoz hasonló szankcionálása ugyanis a büntető nyomozások gyors és időszerű teljesítése ellen hathat. Ugyanakkor a határozat [45] bekezdésében kifejti azt is, hogy a védő igénybe vételéhez fűződő jog hatékony érvényesítéséről kizárólag akkor lehet szó, ha a nyomozást folytató hatóság biztosította annak lehetőségét, hogy a védő ténylegesen részt vehessen a terhelti kihallgatáson. A védői jelenlét ilyen hiánya csak abban az esetben egyeztethető össze a védelemhez fűződő joggal, ha a nyomozást folytató hatóság képes igazolni, hogy kellő időben megtette mindazokat az intézkedéseket, amelyek alapján a védőnek lehetősége

lett volna részt venni a kihallgatáson. A [46] bekezdésben az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a védelemhez fűződő joggal az sem fér össze, ha a védőt olyan időpontban tájékoztatják a kihallgatás helyszínéről és időpontjáról, hogy ténylegesen már nincs lehetősége azon részt venni, és az eljárási törvényben meghatározott feladatait ellátni. A nyomozó hatóság ilyen értesítéseket követően fogatosított terhelti kihallgatásai ebből következően nem egyeztethetők össze a Alaptörvény XXVIII. Cikk (3) bekezdésében foglalt védelemhez fűződő jog hatékony érvényesítésével.

Nyilvánvaló, hogy jelen esetben amellet, hogy a védő 6 óra 10 perckor került értesítésre arról, hogy a gyanúsított kihallgatás 6.30 perckor kezdődik, a rendelkezésre álló 20 perc alatt a kirendelt védőnek nem volt reális lehetősége a kihallgatáson megjelenni, védence ügyét megismerni, a kapcsolatot vele felvenni, majd az eljárási törvényben meghatározott egyéb feladatait ellátni. Ekként tehát az I. rendű vádlott 2013. április 23. napján fogatosított első gyanúsított kihallgatása a fentebb kifejtett alkotmányos követelmény megsértésével valósult meg, ezért azt a bizonyítékok köréből az ítélet tábla kizárta.

Mindez azzal a következménnyel járt, hogy a másodfokú bíróság mellőzte az első fokú ítélet 18. oldalának első és harmadik bekezdésében található azon megállapításokat, miszerint IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott arról értesítette I. rendű vádlottat, hogy a sértett az ingatlanban fog tartózkodni, illetőleg azon megállapítást is, miszerint az I., II. és III. rendű vádlottak egymás között előre felosztották a szerepeket a tekintetben, hogy a sértett "elhallgattatásáról" III. rendű vádlottnak kell majd gondoskodnia, ha otthon tartózkodik. Ezen megállapítások ugyanis I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott által a fenti kihallgatás során előadottakon - melyek bizonyítékként nem vehetők figyelembe - alapultak.

Az iratok egybehangzó adataira figyelemmel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását továbbá az alábbiak szerint egészítette ki, illetőleg helyesbítette a másodfokú bíróság:

III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott vonatkozásában mellőzte a Gyulai Járásbíróság 14.B.264/2013/10. számú ítéletére történt hivatkozást, tekintettel arra, hogy az abban elbírált lopás vétségének elkövetési időpontja 2013. április 8. napja, azaz a jelen büntetőeljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elkövetési időpontja utáni, így a jelen büntetőeljárásban a büntetéskiszabási szempontok értékelése során nem vehető figyelembe.

Kiegészítette továbbá az ítéleti tényállást a 21. oldal 3. bekezdésében akként, hogy nem bizonyítható az, miszerint a bántalmazás indította el azt az okfolyamatot, amelyben más természetes okú betegség miatti tényezők - bele értve az ágyból való leeséseket is - közrejátszása mellett a halál bekövetkezett. Orvosszakértői eszközökkel nem volt bizonyítható az, hogy az esések nem következtek volna be akkor, ha a sértett a bántalmazás idején nem szenved el az adott mértékű agyi károsodást. Erre figyelemmel a bántalmazás egy közreható oknál jelentősebb szerepe a halál bekövetkeztében nem igazolható. Ezen kiegészítés azért vált szükségessé, mert az elsőfokú bíróság - tévesen - az I. rendű vádlott terhére megállapított erőszakos cselekményt halált okozó testi sértés büntetéként értékelte, ugyanakkor a beszerzett orvosszakértői vélemények alapján az volt megállapítható, miszerint a rendelkezésre álló adatok alapján nem bizonyítható, hogy a sértett bántalmazása és a halála között orvosi értelemben akár közvetett, akár közvetlen okozati összefüggés állna fenn.

Helyesbítette az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását a 18. oldal 1. bekezdésében akként

is, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlottól - az ítéleti tényállásban írtakkal ellentétben - 2.000.000.- - 3.000.000.- forint összegű elrejtett készpénz meglétéről bírt tudomással. Ezen helyesbítés azért vált szükségessé, mert II.rendű vádlott neve II. rendű vádlott a 2013. május 7. napján fogatosított helyszíni kihallgatása során akként vallott, hogy tudomással bírtak arról, miszerint a sértett egyedül él a házban, havi 200.000.- forint nyugdíja van és 2.000.000.- - 3.000.000.- forint körüli összeget tart az otthonában. A II. rendű vádlott ezen vallomása összhangban volt azzal, hogy a sértett házában, a kamrában, az egyik gerenda mellé elrejtve 3.528.000.- forint készpénz volt. Ezen információról a II. és III. rendű vádlottak az I. rendű vádlottól szereztek tudomást, akinek pedig ezt IV.rendű vádlott neve IV. rendű vádlott mondta el.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a szükséges és lehetséges körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megalapozott tényállást állapított meg, melyet az ítélet tábla a fentebb írt kiegészítésekkel és helyesbítésekkel határozatának alapjául elfogadott.

Nem osztotta a másodfokú bíróság a fellebbezési főügyészség azon indítványát, mely szerint az I. rendű vádlott vonatkozásában a Btk. 97. § (2) bekezdésére figyelemmel a Gyulai Városi Bíróság 16.Bk.208/2007/3. számú határozatára történő hivatkozás mellőzése lenne szükséges. A hivatkozott jogszabály helyes értelmezése szerint nem csak a visszaesés és az ahhoz fűződő, törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában kell figyelembe venni a bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bünygyi nyilvántartásból beszerzett adatokat, hanem a bűnösségi körülmények értékelése során is. Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bünygyi nyilvántartás az említett elítélés adatait tartalmazta, ezért azt az ítélet tábla is figyelembe vehetőnek látta a büntetés kiszabása során.

Az elsőfokú bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás alapján beszerzett és rendelkezésére álló bizonyítékokat maradéktalanul megvizsgálta, azokat hiánytalanul mérlegelési körébe vonta. A sértett sérelmére elkövetett bűncselekmények vonatkozásában kellő indokát adta annak, hogy miért vetette el I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott védekezését a sértett bántalmazása tekintetében, és miért a II. és III. rendű vádlottak vallomását fogadta el arra nézve, hogy az I. rendű vádlott nem csupán egyszer, hanem több alkalommal is ököllel megütötte a földön fekvő sértett fejét annak érdekében, hogy a pénz hollétére nézve információt csikarjon ki belőle. Részletesen megindokolta azt is, hogy III.rendű vádlott neve III. rendű vádlott azon védekezését, miszerint ő a sértettet nem bántalmazta, miért nem fogadta el, amikor részletesen kitért arra is - melyet a bizonyítékok köréből kizárt vallomás nem érintett -, hogy a III. rendű vádlott is bent volt a házban, és értékek után is kutatott, közben pedig néhányszor megrúgta a sértettet. Ugyancsak megalapozottan következtetett arra, hogy az I., II. és III. rendű vádlottak büntetőjogi felelőssége nem lopásban, valamint nem is kifosztásban, hanem rablásban állapítható meg, ugyanis mint azt a megalapozott tényállás is tartalmazza, azt követően, hogy I.rendű vádlott neve I. rendű vádlott beengedte a házba a II. és III. rendű vádlottakat is, összetalálkoztak a konyhába ekkor belépő sértettel, minek hatására II.rendű vádlott neve II. rendű és III.rendű vádlott neve III. rendű vádlottak kiszaladtak a házból, az I. rendű vádlott pedig a konyhaasztal mögé guggolva elbújt. Legkésőbb ekkor mindhárom vádlott előtt világossá vált, hogy a sértett otthon van, majd miután az I. rendű vádlott hátulról leütötte a sértettet, az ekkor kint tartózkodó II. és III. rendű vádlottak is észlelték, hogy a zárt ajtók mögött dulakodás van. Ezt követően visszamentek az ingatlanba, és amikor a sértettet meglátták, az is tudatosult bennük, hogy az I. rendű vádlott ártalmatlanná tette őt annak érdekében, hogy az értékeit megszerezhessék. Ekkor már mindhárom vádlott tudata átfogta azon tény, hogy a sértett az I. rendű vádlott által alkalmazott akaratot bénító erőszak hatása alatt áll, ennek ellenére mindhárman folytatták a pénzszerzésre irányuló kutató tevékenységet. Ekkor tehát a dolog elleni erőszakkal elkövetett lopásra irányuló szándékuk módosult, a szándékegységben

történő elkövetés esetén pedig nem szükséges, hogy valamennyi elkövető külön-külön a bűncselekmény törvényi tényállását maradéktalanul kimerítse, elegendő részükről az egyes tényállási elemek egymást kiegészítő megvalósítása (BH1996. 274).

Az elsőfokú bíróság a tekintetben is helytálló bizonyíték mérlegelési tevékenységet végzett, amikor az I., II. és III. rendű vádlottak e téren gyakorlatilag egy-egy vallomásai alapján azt állapította meg, hogy a betöréshez a tippet IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottól kapták. E körben IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott felbujtói tevékenysége - a későbbiekben kifejtettek szerint - legalább a dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntettének felbujtóként történő elkövetésére kiterjedt.

Részletes bizonyítást folytatott le az elsőfokú bíróság arra nézve is, hogy a sértett sérülései milyen módon keletkezhettek, illetőleg azok a halál bekövetkeztében szerepet játszottak-e. Erre figyelemmel helytállóan utasította el az I. rendű vádlott fentebb már felsorolt bizonyítási indítványait. Az elutasítás indokaival az ítéletábra is egyetértett, és maga is elutasította az I. rendű vádlott ezen megismételt bizonyítási indítványait a másodfokú eljárás során, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság által is részletesen megvizsgált és mérlegelt bizonyítékok alkalmasak voltak teljes körűen megalapozott tényállás megállapítására, így ezen bizonyítási indítvány teljesítése pusztán az eljárás további elhúzódását eredményezték volna, azonban eltérő tényállás megállapítására nem lettek volna alkalmasak. További szakértői bizonyításra már csak azért sem volt szükség, mert a szakértők egybehangzóan állították, hogy a sértett közvetlen életveszélyes és súlyos egészségromlást előidéző sérülései kizárólag csak bántalmazásból származhatnak, arra pedig semmiféle adat nem merült fel, hogy a vádlottak távozását követően más személy bántalmazta volna a sértettet.

A Be. 78. § (3) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

Megalapozott tényállás esetén a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség a bizonyítékok eltérő mérlegelésére, ezért az ezt támadó vádlotti és védői fellebbezések nem vezethettek eredményre.

A megalapozott tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, cselekményeiket azonban többségében nem a törvénynek megfelelően minősítette.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott terhére megállapított testi sértés büntettét a Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 2. fordulata szerint, azaz halált okozó testi sértés büntettként minősítette. Az irányadó tényállás szerint a sértett közvetlen életveszélyes sérülést szenvedett a bántalmazások során, többek között nála oxigénhiányos agykárosodás is fellépett. Tudatállapota az életveszély elhárítását, majd a fizikai állapotromlást követően sem rendeződött, nála tartós, súlyos egészségromlás alakult ki. A halál közvetlen oka a kemény-burok alatti vérömleny következtében kialakult koponyaüri nyomásfokozódás, agyi beékelődés volt, amely sérülések azonban már az őt ellátó szociális intézményben az ágyról történő leeséses balesetek következményei voltak. A bűncselekmény minősítése során nem kerülhető el annak vizsgálata, hogy a bántalmazás következtében létrejött sérülések és a bekövetkezett halálos eredmény között okozati összefüggés fennáll-e, a halálhoz vezető okfolyamat nem szakadt-e meg. A jogkövetkeztetések levonásában ugyan nem köti az elsőfokú bíróságot az orvosszakértői bizonyítás eredménye, azokban a halál okai és körülményeinek megállapítása szakkérdésnek minősül. Ehhez képest - a fent említett szakértői véleményekben foglaltakra tekintettel - iratellenes volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása, amely a 45. oldal 8. bekezdésében található, miszerint I. rendű vádlott neve I. rendű

vádolt sértettel szembeni testi sértési cselekményei indították el azt az okfolyamatot, ami végül a sértett halálához vezetett. Ezen körülmény a szakértői véleményekben határozottan cáfolásra került, egybehangzóan adták elő a szakértők, hogy nem igazolható az, miszerint a bántalmazás és a sértett halála között orvosi értelemben akár közvetett, akár közvetlen okozati összefüggés állna-e fenn, illetőleg az sem, hogy a bántalmazás indította el a halál bekövetkezéséhez vezető okfolyamatot. A szakértők annak a lehetőségét sem zárták ki, hogy a sértett akkor is leeshetett volna az ágyról, ha nincs a bántalmazás folytán kialakult agykárosodása, ugyanis életkorából adódóan, természetes okú betegség miatti alap agyi károsodás is fennállt nála. Mindezekre figyelemmel az I. rendű vádlott magatartása és a halálos eredmény között az okozati összefüggés nem igazolható, az még a valószínűség szintjén sem áll fenn, az ok-okozati kapcsolat tehát megszakadt, ez pedig kizárja az I. rendű vádlott halált okozó testi sértés büntette miatti felelősségének a megállapítását. A fent kifejtettekre tekintettel tehát az I. rendű vádlott ezen cselekményének helyes törvényi minősítése a Btk. 164. § (1) bekezdése, (8) bekezdés 1. fordulata, figyelemmel azon körülményre is, hogy a támadott testtájából, a bántalmazás erejéből és módjából, valamint a sértett fojtogatásából az I. rendű vádlottnak reálisan számolnia kellett azzal, hogy a sértett agyi oxigénhiányos, életveszélyes állapotba kerülhet, ő azonban az életveszélyes eredmény bekövetkezésébe belenyugodva cselekedett.

Megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú bíróság mind a társtettesként elkövetett rablás büntette, mind a lopási cselekmények vonatkozásában tévedett, amikor a bünszövetségben történő elkövetést megállapíthatónak látta. A bünszövetség bűncselekmények szervezett elkövetését jelenti, vagy a bünszövetség tagjainak megállapodását több bűncselekmény megvalósítására. Jelen esetben egyik feltétel sem volt megállapítható, de nem valósult meg a hallgatólagos, félreérthetetlenül bűnözésre irányuló akarategység sem. A lopási cselekmények kapcsán a bünszövetség, azaz a szervezett elkövetés megállapításának tényállásbeli alapja is hiányzik, és az nem pótolható az iratok tartalma alapján sem. Az ítéleti tényállás szerint csupán arra van adat, hogy a II. és III. rendű vádlottak alkalmoszerűen vállalkoztak arra, hogy közösen lopni fognak, mely ezen tevékenységbe az I. rendű vádlottat is bevonták, aki a bűncselekmények elkövetéséhez utánfutót szerzett. Ezen magatartások nem felelnek meg a bünszövetség kritériumainak. A bünszövetséget megalapozó elkövetői megegyezésnek több bűncselekmény elkövetésére, és nem a megvalósítás alkalmi feltételeinek megvalósulására kell irányulnia, ezért a bünszövetség nem állapítható meg a rablási cselekmény vonatkozásában sem. A bírói gyakorlat is következetes a tekintetben, hogy nem állapítható meg e minősítő körülmény akkor, ha az ítéleti tényállás a törvényben megkívánt előzetes megegyezés tartalmára, a többi bűncselekmény elkövetésére vonatkozó közös elhatározás kialakítására vonatkozó tényeket részleteiben nem tartalmazza (Legfelsőbb Bíróság LB-H-BJ-2009-13.).

A fent kifejtettekre figyelemmel az ítéletábra a társtettesként elkövetett rablás büntette vonatkozásában a törvényi minősítések közül mellőzte a Btk. 365. § (3) bekezdésének d) pontjára történő utalást, míg ugyanígy járt el a lopási cselekmények tekintetében a Btk. 370. § (2) bekezdésének ba) pontja tekintetében.

Ugyancsak tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a III. ítéleti tényállási pont tekintetében megvalósult bűncselekményt a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bf) pontja szerint is minősítette. A töretlen bírói gyakorlat értelmében ezen minősítő körülmény akkor állapítható meg, ha az elkövető lopási céllal, de nem erőszakkal megy be az ingatlanba. Jelen esetben az I., II. és III. rendű vádlottak a kapu bezárására szolgáló madzagot elvágva jutottak be az ingatlan udvarára, így cselekményük dolog elleni erőszakkal elkövetettnek minősül, melyre figyelemmel a helyiségbe vagy ahhoz tartozó bekerített helyre a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne történt elkövetési mód feltüntetése téves.

Tévedett az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a lopási cselekmények törvényi minősítése során a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés feltüntetése mellett elmulasztott hivatkozni az utóbbi bekezdés b) pontjára, melynek feltüntetése ugyanakkor szükséges, tekintettel arra, hogy az I., II. és III. rendű vádlottak ezen bűncselekményeket szabálysértési értékre követték el.

A már említett eljárási szabálysértésre visszavezethetően akkor is tévedett az elsőfokú bíróság, amikor IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekményt felbujtóként elkövetett rablás bűntetteként minősítette. Megállapítható, hogy a betörésre vonatkozó tippet I. rendű vádlott neve I. rendű vádlott kapta IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottól, II. rendű vádlott neve II. rendű és III. rendű vádlott neve III. rendű vádlottak már csak az I. rendű vádlottól értesültek arról. A Btk. 14. § (1) bekezdése szerint felbujtó az, aki mást bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír. A kialakult bírói gyakorlat szerint rábírás alatt olyan tevékenységet értünk, amelynek hatására a felbujtott személy bűncselekmény elkövetésére határozza el magát, s ennek nyomán legalább megkísérli a bűncselekmény elkövetését. A felbujtó tudatának át kell fognia azt, hogy a rábíró magatartása a címzettben tettesi elhatározást vált vagy válthat ki, továbbá azt, hogy ez az elhatározása a bűncselekmény elkövetését - de legalább annak megkezdését - eredményezi vagy eredményezheti. A felbujtói tevékenység szándékosságára vonatkozó rendelkezésből az következik, hogy a felbujtó a tettes túllépéséért nem felel.

Jelen esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott tudata mit foghatott át arra nézve, hogy rábíró magatartása az I. rendű vádlottban milyen elhatározást vált vagy válthat ki, amikor vele a tippet közölte. Ezt kizárólag akként lehetett eldönteni - figyelemmel arra, hogy a IV. rendű vádlott a tippadást is teljes mértékig tagadta -, hogy az I. rendű vádlott milyen vallomást tett a tippadás tartalmát illetően, ugyanis azt csak ő hallotta, a továbbiakban pedig azt már csak továbbadta a II. és III. rendű vádlottaknak. Az ítéletábra megállapította, hogy az I. rendű vádlott kizárólag a 2013. április 23. napján tartott gyanúsított kihallgatása alkalmával tett olyan kijelentéseket, amelyek tartalma szerint IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott egyértelműen számolt azzal, hogy a sértett az otthonában fog tartózkodni, ha a vádlottak betörnek hozzá. A későbbi kihallgatásai során már nem tett ilyen tartalmú vallomást, a 2013. április 23-i vallomása pedig a már korábban említett okok miatt bizonyítékként nem volt figyelembe vehető. Ekként tehát pusztán az volt kétséget kizáró módon megállapítható - az I. rendű vádlott további vallomásai, valamint az ezt megerősítő II. rendű és III. rendű vádlotti vallomások alapján -, hogy a IV. rendű vádlott tippet szolgáltatott az I. rendű vádlottnak, és ezáltal felbujtói magatartást valósított meg, azonban nem rablás, hanem pusztán csak lopás bűntette vonatkozásában.

Ezzel kapcsolatosan azt is tisztázni kellett, hogy a IV. rendű vádlott mint felbujtó tudata milyen pénzüsszegre terjedhetett ki a lopási cselekmény vonatkozásában. Ennek megállapítása során az ítéletábra II. rendű vádlott neve II. rendű vádlott 2013. május 7. napján tartott helyszíni kihallgatása alkalmával elmondottakat vette alapul, melynek során a II. rendű vádlott akként nyilatkozott, hogy tudtak arról, hogy a sértett 2.000.000-3.000.000.- forintot tart az otthonában, a betöréshez pedig a IV. rendű vádlottól kapták a tippet. Miután a II. és III. rendű vádlottak kizárólag az I. rendű vádlottól tudhattak érdemi információkat a sértetről, ő pedig azokat a IV. rendű vádlottól hallotta, így ezen információ kizárólag IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottól származhatott. Ezzel egybevágo tényállást állapított meg az elsőfokú bíróság is, amikor ítéleti tényállásában rögzítette, hogy a sértett házában, a vádlottak ottjártakor, a kamrában, az egyik gerenda mellé elrejtve 3.528.000.- forint és 4.000.000.- forint értékű névre szóló takarékbetétkönyv volt. Mindezekben túlmenően a sértett a ház utcafronti szobájában lévő szekrény lezárt, lehajtható részében 123.000.- forint készpénzt tárolt.

A Kúria BH2005. 307 számú eseti döntése szerint lopás bűncselekményének és szabálysértésének elhatárolásánál azt kell vizsgálni, hogy az elkövető szándéka milyen elkövetési értékre irányult. Erre betöréses és járműfeltöréses lopások elkövetőinél - általában a helyszínen - az elkövetők által hozzáférhetővé vált és általuk reálisan elvehető legnagyobb értékek alapulvételével lehet következtetni. Az ítélet tábla megítélése szerint a gerenda mellé elrejtett 3.528.000.- forint, valamint a szekrényben lévő 123.000.- forint reálisan elvehető értéknek minősült, tekintettel arra, hogy hozzávetőlegesen ilyen nagyságú összeg házában létéről a vádlottak is tudtak, és azt meg is akarták szerezni. Nem tekintette ilyennek az ítélet tábla az ugyanoda elrejtett 4.000.000.- forint értékű takarékbetétkönyvet, tekintettel arra, hogy nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy ennek létéről a vádlottak tudomást szereztek volna, illetőleg annak névre szóló volta miatt számukra nem is bírt volna értékkel. IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott mint felbujtó tudata tehát a 3.528.000.- és 123.000.- forint, azaz összesen 3.651.000.- forint eltulajdonításáig terjedhetett ki reálisan.

Ezen elkövetési érték az elkövetés során hatályos 1978. évi IV. tv. 138/A. § c) pontja szerint jelentős értéknek minősül, így a cselekmény az 1978. évi IV. tv. 316. § (6) bekezdés b) pontja - figyelemmel a (2) bekezdés d) pontjára - szerint minősülne, melynek büntetési tétele kettő évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés. Az elbíráláskor hatályos Btk. 459. § (6) bekezdés b) pontja szerint ugyanakkor az elkövetési érték nagyobbban minősül, melyre figyelemmel a bűncselekmény törvényi minősítése a Btk. 370. § (1) bekezdése, (2) bekezdés bc) pontja, (4) bekezdés b) pontja, melyre figyelemmel a büntetési tétel egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés. Mindezekből megállapítható, hogy IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott vonatkozásában az elbíráláskor hatályos büntető törvény kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz, ezért a terhére megállapított felbujtóként elkövetett rablás büntetett [1978. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdés 1. fordulat] az ítélet tábla a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtóként elkövetett lopás büntette kísérleteként [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont] minősítette, mely esetben a kísérlet jogszabályi alapja a Btk. 10. § (1) bekezdése.

Nem osztotta az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, miszerint I., II. és III. rendű vádlottakkal szemben a társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette miatti eljárás megszüntetése lenne szükséges. Mint az a korábbiakban kifejtésre került, az ítéleti tényállás csakugyan a történeti tényállás részeként rögzítette az I., II. és III. rendű vádlottak terhére a magánlaksértés büntetének elkövetését is, mellyel kapcsolatos ítéleti rendelkezés azonban a rendelkező részben nem található. Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint erre nem is volt szükség, tekintettel arra, hogy e cselekmény vonatkozásában magánindítvány beszerzésére nem került sor, következésképpen ezen bűncselekmény miatt a büntetőeljárás megindításra sem került a vádlottakkal szemben, mely azon következménnyel járt, hogy ilyen büntetőeljárást meg sem kellett szüntetni. Bizonyítás felvételét pedig az ítélet tábla ezen cselekmény vonatkozásában a Be. 353. § (4) bekezdésében foglaltakra figyelemmel mellőzte, ugyanis a vádlottak felelősségre vonása szempontjából nem lett volna jelentősége.

A büntetés kiszabása körében az ítélet tábla az I. rendű vádlott terhére további súlyosító körülményként értékelte, hogy cselekménye a közvetlen életveszélyes sérülés mellett súlyos egészségromlást is előidézett a sértettnél. Mellőzte ugyanakkor az ítélet tábla az enyhítő körülmények köréből a részbeni beismerő vallomásra, valamint ténybeli beismerő vallomásokra vonatkozó utalásokat, figyelemmel arra, hogy a következőes bírói gyakorlat szerint kizárólag a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomás vehető figyelembe enyhítő körülményként.

II. rendű vádlott neve II. rendű vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság mellőzte a súlyosító körülmények köréből annak megállapítását, hogy a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét

jogerősen, 2015. június 9., 2016. január 28. és 2016. február 8. napjain egyaránt megállapították, tekintettel arra, hogy ezen körülményt az elsőfokú bíróság már értékelte akkor, amikor megállapította nyomatékos súlyosító körülményként azt, hogy a II. rendű vádlott a jelen ügyben terhére megállapított bűncselekményeket három másik vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárás hatálya alatt követte el. Ezen bűnösségi körülmény mellőzésének hiányában ugyanazon körülmény kétszeresen kerülne értékelésre a II. rendű vádlott terhére. Az ítélet tábla ezen vádlott vonatkozásában is mellőzte a ténybeli beismerő vallomásra, mint enyhítő körülményre történő hivatkozásokat.

III. rendű vádlott neve III. rendű vádlott vonatkozásában mellőzte a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül azon megállapítást, hogy a III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét jogerősen, 2014. április 24. napján megállapították. Ezen hivatkozás a Gyulai Járásbíróság 14.B.264/2013/10. számú ítéletére vonatkozik, melynek elkövetési időpontja a jelen ügyben a III. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekmények elkövetésének időpontja utáni, így nem állt ezen büntetőeljárás hatálya alatt a jelen ügyben megállapított bűncselekmények elkövetése során, ezért az súlyosító körülményként sem értékelhető a terhére. Ugyancsak mellőzni kellett ezen vádlott vonatkozásában is az enyhítő körülmények köréből a ténybeli beismerő vallomásokra történő hivatkozásokat.

IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlott tekintetében a másodfokú bíróság mellőzte az enyhítő körülmények köréből azt, hogy felbujtóként követte el a bűncselekményt tekintettel arra, hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint a részesi elkövetői alakzatok közül csak a bűnsegély értékelhető az elkövető javára (56. BK vélemény III/5. pont).

Helyesbítette továbbá a bűnösségi körülmények vonatkozásában a törvényszék által megjelölteket az ítélet tábla akként is, hogy a bűncselekmények elkövetése óta bekövetkezett időmúlást nem kisebb, hanem nagyobb nyomatékkal kellett enyhítő körülményként figyelembe venni. Figyelemmel kellett lenni továbbá az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatára is, amelynek [87] és [88] bekezdései kifejtik, hogy a büntetőeljárás elhúzódása nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárást jelent, hanem felelősségi kérdés is. Egy hosszú ideig tartó eljárás is eleget tehet az ésszerű határidő követelményének, míg egy abszolút tartamában rövidnek látszó eljárás ugyanakkor megsértheti az alaptörvényi elvárást. Az eljárás elhúzódásának fogalma magában foglalja azt, hogy az eljáró bíróság a büntetőeljárás valamely szakaszában inaktivitást mutatott, és a lefolytatott eljárás nem minden részletében tükrözi azt az erőfeszítést, amelyet a bíróság az ésszerű határidőn belüli elbírálás érdekében kifejtett. Az időmúlás helyett az elhúzódó eljárásra utalás tehát az ügyben eljáró bíróságok (hatóságok) azon tétlenségének az elismerése, amelyet az eljárás egyes szakaszaiban tanúsítottak. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az elhúzódó büntetőeljárás miatt bekövetkező alaptörvény-ellenesség orvosolható a büntetéskiszabás során.

Az eljárás ezen elhúzódására tekintettel - hiszen az ügyben egy esetben a meghozott első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére és megismételt eljárás lefolytatására is sor került - az ítélet tábla a kiszabott büntetések lényeges enyhítését tartotta szükségesnek. Mindezekre figyelemmel a tekintetben nem tévedett az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 79. §-ában foglalt büntetési célok elérése érdekében valamennyi vádlottal szemben szabadságvesztés büntetés kiszabását látta szükségesnek, azok tartama azonban jelentősen eltúlzott volt. E körben az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéket nem minden esetben állapította meg helyesen. Az I., II. és III. rendű vádlottak terhére megállapított rablás büntetettének büntetési tétele öt évtől tíz évig, míg a lopás vétsége miatt megállapított mindkét bűncselekmény büntetési tétele kettő évig terjedő szabadságvesztés. A II. és III. rendű vádlottak ugyanakkor 2 rendbeli lopás vétségét valósították meg, ezért a bűncselekmények büntetési tétele felső határának együttes tartama

nem tizenkettő, hanem tizennégy év, így esetükben a középérték sem 8 év 6 hónap, hanem 9 év 6 hónap.

Ugyanakkor az így megemelkedett középérték vonatkozásában is jelentősen eltúlzott mértékű volt a kiszabott szabadságvesztés tartama az I., II. és III. rendű vádlottak vonatkozásában egyaránt, továbbá eltúlzottan súlyos volt a közügyektől eltiltás időtartama is. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság I. rendű vádlott neve I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 11 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 9 évre, II. rendű vádlott neve II. rendű vádlottal és III. rendű vádlott neve III. rendű vádlottal szemben a szabadságvesztés büntetés tartamát egyezően 8 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát egyezően 8 évre enyhítette. IV. rendű vádlott neve IV. rendű vádlottal szemben a minősítés megváltozására is figyelemmel a szabadságvesztés büntetés tartamát 1 év 10 hónapra enyhítette, míg a közügyektől eltiltás kiszabását mellőzte. A IV. rendű vádlott esetében az elsőfokú bíróság azon rendelkezése helyes volt, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, annak jogszabályi alapja azonban a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése és (2) bekezdése alapján függesztette fel a másodfokú bíróság, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját pedig a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg az első fokú eljárás során felmerült, államot terhelő bünygyi költség összegét, mely arra volt visszavezethető, hogy kizárólag a költségjegyzék 81. tételszámaig felmerült költségekkel számolt, elmulasztotta azonban a költségjegyzékbe bevezetni a 82., 83. és 84. tételszám alatt felmerült, mindösszesen 45.000.- forint további bünygyi költséget, melyre figyelemmel az államot terhelő bünygyi költség összege 1.414.513.- forintba módosult.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a vádlottak és védőik által bejelentett fellebbezéseket kizárólag a büntetések enyhítése, illetőleg a IV. rendű vádlott vonatkozásában eltérő minősítés megállapítása vonatkozásában ítélte alaposnak, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét - azt hivatalból is felülbírálv - a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) bekezdésére figyelemmel az I., II. és III. rendű vádlottak vonatkozásában az elsőfokú ítélet kihirdetése óta előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította a kiszabott szabadságvesztésbe.

A megismételt másodfokú eljárás során az I., II. és III. rendű vádlottak kirendelt védőinek jelenléti díjával kapcsolatosan 54.725.- forint bünygyi költség merült fel, melyet a Be. 403. § (5) bekezdése alapján az állam visel.

, 2018. március 9.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kiss Dániel s. k.
előadó bíró

Dr. Hegedűs István s. k.
bíró

A Szegedi Ítélőtábla Bf.III.580/2017/22. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 18.B.357/2015/261.

számú ítéletének a jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős, és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Szeged, 2018. március 9.

Dr. Harangozó Attila s. k.
a tanács elnöke